

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 4. júna 2026*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Azylová politika – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32/EÚ – Článok 46 – Právo na účinný opravný prostriedok – Posúdenie v plnom rozsahu *ex nunc* – Rozsah právomocí súdu prvého stupňa – Preskúmanie skutkového stavu súdom prvého stupňa – Posúdenie potrieb medzinárodnej ochrany súdom prvého stupňa“

Vo veci C-198/25 [Quotal]ⁱ,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle (súd v Haagu zasadajúci vo Zwolle, Holandsko) z 11. marca 2025 a doručený Súdnemu dvoru 11. marca 2025, ktorý súvisí s konaním:

S

proti

Minister van Asiel en Migratie,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory K. Jürimäe, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu druhej komory, sudcovia F. Schalin, M. Gavalec (spravodajca) a Z. Csehi,

generálna advokátka: T. Čapeta,

tajomník: A. Lamote, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. októbra 2025,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- S, v zastúpení: S. Rafi, znalkyňa, a G. P. G. Willemse-Schoenmakers, advocate,
- holandská vláda, v zastúpení: A. Hanje a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: holandčina.

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

– Európska komisia, v zastúpení: F. Blanc, M. Debievre a F. van Schaik, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 46 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60), a to samostatne alebo v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi S, pakistanským štátnym príslušníkom, a Minister van Asiel en Migratie (minister pre azyl a migráciu, Holandsko) (ďalej len „minister“) vo veci rozhodnutia tohto ministra, ktorým bola zamietnutá žiadosť S o medzinárodnú ochranu.

Právny rámec

Smernica 2011/95/EÚ

- 3 Článok 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9), nazvaný „Posudzovanie skutočností a okolností“, uvádza:

„1. Členské štáty môžu považovať za povinnosť žiadateľa predložiť čo najskôr všetky náležitosti potrebné na zdôvodnenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. V spolupráci so žiadateľom je povinnosťou členského štátu posúdiť príslušné náležitosti žiadosti.

2. Náležitosti uvedené v odseku 1 pozostávajú z vyhlásení žiadateľa a celej dokumentácie, ktorá je k dispozícii žiadateľovi, ktoré sa týkajú veku žiadateľa [, jeho pôvodu – *neoficiálny preklad*] a základných informácií vrátane tých, ktoré sa týkajú príslušných príbuzných, totožnosti, štátnej príslušnosti (štátnych príslušností), krajiny (krajín) a miesta (miest) predchádzajúceho pobytu, predchádzajúcich žiadostí o azyl, cestovných trás, cestovných dokladov a dôvodov pre požadovanie medzinárodnej ochrany.

3. Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa má vykonať na individuálnom základe a zahŕňa zohľadnenie:

- a) všetkých príslušných skutočností, pokiaľ sa týkajú krajiny pôvodu v čase prijatia rozhodnutia o žiadosti, vrátane zákonov a nariadení krajiny pôvodu a spôsobu, ktorým sú uplatňované;
- b) príslušných vyhlásení a dokumentácie predloženej žiadateľom vrátane informácií o tom, či žiadateľ bol alebo môže byť predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia;

- c) individuálneho postavenia a osobných okolností žiadateľa vrátane takých faktorov ako pôvod, pohlavie a vek, s cieľom posúdenia, či by na základe osobných okolností žiadateľa činy, ktorým bol alebo mohol byť žiadateľ vystavený, predstavovali prenasledovanie alebo vážne bezprávie;
- d) či činnosti žiadateľa od opustenia krajiny pôvodu boli vykonávané s výlučným alebo hlavným cieľom vytvorenia potrebných podmienok pre požadovanie medzinárodnej ochrany tak, aby sa posúdilo, či by uvedené činnosti spôsobili, že žiadateľ bude vystavený prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu v prípade návratu do tejto krajiny;
- e) či sa mohlo odôvodnene očakávať, že žiadateľ prijme ochranu inej krajiny, kde by mohol získať štátne občianstvo.

4. Skutočnosť, že žiadateľ už bol predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia alebo priamych hrozieb takéhoto prenasledovania alebo takéhoto bezprávia, je vážnou známkou oprávnenej obavy žiadateľa z prenasledovania alebo reálneho rizika utrpenia vážneho bezprávia, pokiaľ neexistujú primerané dôvody domnievať sa, že takéto prenasledovanie alebo vážne bezprávie sa nebudú opakovať.

5. V prípade, že členské štáty uplatňujú zásadu, podľa ktorej je povinnosťou žiadateľa zdôvodniť žiadosť o medzinárodnú ochranu, a v prípade, že aspekty vyhlásení žiadateľa nie sú podložené listinným alebo iným dôkazom, tieto aspekty si nevyžadujú potvrdenie, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) žiadateľ skutočne vynaložil snahu zdôvodniť svoju žiadosť;
- b) boli predložené príslušné náležitosti, ktoré sú k dispozícii žiadateľovi, a bolo poskytnuté uspokojivé vysvetlenie týkajúce sa akéhokoľvek nedostatku iných príslušných náležitostí;
- c) vyhlásenia žiadateľa sú uznané za logické a prijateľné a nie sú v rozpore s dostupnými osobitnými a všeobecnými informáciami týkajúcimi sa prípadu žiadateľa;
- d) žiadateľ požiadal o medzinárodnú ochranu v najskoršom možnom čase alebo žiadateľ preukázal primeraný dôvod, prečo tak neurobil, a
- e) bola preukázaná všeobecná dôveryhodnosť žiadateľa.“

Smernica 2013/32

4 Odôvodnenia 16, 18, 22 a 34 smernice 2013/32 znejú takto:

„(16) Je nevyhnutné, aby rozhodnutia o všetkých žiadostiach o medzinárodnú ochranu boli prijímané na základe faktov a predovšetkým orgánmi, ktorých pracovníci majú primerané vedomosti alebo absolvovali potrebnú odbornú prípravu v oblasti medzinárodnej ochrany.

...

(18) Je v záujme členských štátov aj žiadateľov o medzinárodnú ochranu, aby sa o žiadosti o medzinárodnú ochranu rozhodlo čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia.

...

- (22) Je takisto v záujme členských štátov aj žiadateľov zabezpečiť, aby potreba medzinárodnej ochrany bola správne uznaná už na prvom stupni. S týmto cieľom by sa žiadateľom mali poskytnúť na prvom stupni bezplatné právne a procesné informácie, ktoré by zohľadňovali ich konkrétnu situáciu. Poskytnutie takýchto informácií by okrem iného malo umožniť žiadateľom lepšie porozumieť konaniu, a tým im uľahčiť splnenie príslušných povinností. Bolo by neprimerané žiadať od členských štátov, aby takéto informácie poskytovali iba prostredníctvom služieb kvalifikovaných právnikov. Členské štáty by preto mali mať možnosť použiť najvhodnejší spôsob poskytovania takýchto informácií, napríklad prostredníctvom mimovládnych organizácií alebo pracovníkov vládnych orgánov alebo špecializovaných štátnych služieb.

...

- (34) Konania o posúdení potrieb medzinárodnej ochrany by mali byť také, aby príslušným orgánom umožňovali dôkladne posúdiť žiadosti o medzinárodnú ochranu.“

- 5 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Vymedzenia pojmov“, v písmene f) stanovuje:

„rozhodujúci orgán“ znamená akýkoľvek kvázi súdny alebo správny orgán v členskom štáte zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu s právomocou prijímať rozhodnutia v prvom stupni o takýchto prípadoch.“

- 6 Článok 46 tejto smernice, nazvaný „Právo na účinný opravný prostriedok“, v odsekoch 1 a 3 uvádza:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia mali právo na účinný opravný prostriedok pred súdom proti:

- a) rozhodnutiu o ich žiadosti o medzinárodnú ochranu vrátane rozhodnutia:
i) považovať žiadosť za neopodstatnenú v súvislosti s postavením utečenca a/alebo postavením osoby s doplnkovou ochranou;

...

3. V záujme dosiahnutia súladu s odsekom 1 členské štáty zabezpečia, aby účinný opravný prostriedok zahŕňal posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu *ex nunc* vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95], a to aspoň v rámci konania o opravnom prostriedku pred súdom prvého stupňa.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 7 S, pakistanský štátny príslušník, podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku. Na podporu tejto žiadosti najmä uviedol, že koncom roka 2003 resp. začiatkom roka 2004 bol v Pakistane desať až dvanásť dní mučený pod policajným dohľadom, a to v dôsledku straty svojho preukazu totožnosti. Odvolával sa tiež na závažne zlé zaobchádzanie, ktorému bol údajne vystavený z dôvodu svojho náboženského presvedčenia rok pred odchodom z Pakistanu v roku 2004 zo strany stúpecov duchovného M a obyvateľov jeho štvrte.

- 8 Rozhodnutím z 20. decembra 2023 minister túto žiadosť zamietol. Usúdil, že tvrdenia predložené na podporu tejto žiadosti boli z veľkej časti dôveryhodné, ale dospel k záveru, že S nebol označený ako odpadlík. Okrem toho, hoci S už v minulosti bol vystavený vážnemu bezpráviu, minister uviedol, že existujú dôvody domnievať sa, že S sa nemusí obávať prenasledovania alebo že v prípade návratu do krajiny pôvodu nebude vystavený reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia. Okrem toho minister konštatoval, že vyhlásenia S o jeho odchode z Pakistanu a jeho úteku v podstate neboli dôveryhodné.
- 9 S podal proti tomuto rozhodnutiu správnu žalobu na Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle (súd v Haagu zasadajúci vo Zwolle, Holandsko), ktorý je vnútroštátnym súdom predkladajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania. Tento súd medzitýmnym rozsudkom z 13. augusta 2024 rozhodol, že uvedené rozhodnutie nebolo dostatočne odôvodnené, a umožnil ministrovi napraviť tento nedostatok.
- 10 Uvedený súd konkrétne konštatoval, že minister dostatočne nevysvetlil dôvody, pre ktoré sa domnieval, že pôvod S, problémy, na ktoré sa S odvolával, najmä s príslušnými orgánmi po strate jeho preukazu totožnosti, a problémy, s ktorými sa údajne stretával vzhľadom na svoje náboženské presvedčenie, neboli považované za dôveryhodné. Napokon ten istý súd vytkol ministrovi, že nedostatočne podložil dôvody, pre ktoré nebolo možné na základe problémov považovaných za dôveryhodné, s ktorými sa S stretol vo svojej štvrti vzhľadom na svoje správanie a svoj postoj, označiť S ako odpadlíka.
- 11 Minister prijal 8. októbra 2024 doplňujúce rozhodnutie. Predkladajúci vnútroštátny súd konštatuje, že odôvodnenie tohto rozhodnutia je tiež nedostatočné. Okrem toho usúdil, že vyhlásenia S sú dôveryhodné a že na ich základe by mu mala byť poskytnutá medzinárodná ochrana.
- 12 Tento súd však uvádza, že podľa vnútroštátnej judikatúry nemá právomoc sám rozhodnúť o dôveryhodnosti tvrdení S v súvislosti so žiadosťou o azyl ani o posúdení podmienok, ktorým podlieha poskytnutie medzinárodnej ochrany.
- 13 Predkladajúci vnútroštátny súd spresňuje, že podľa ustálenej judikatúry Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddelenie správneho súdnictva Conseil d'État, Holandsko), ak tento súd rozhodne, že rozhodnutie ministra o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu nebolo dostatočne odôvodnené z hľadiska dôveryhodnosti tvrdení predložených na podporu tejto žiadosti, nemôže sám rozhodnúť ani o dôveryhodnosti týchto tvrdení, ani o uvedenej žiadosti, v dôsledku čoho sa musí obmedziť na zrušenie tohto rozhodnutia a vrátiť vec ministrovi na nové preskúmanie.
- 14 Uvedený súd však poukazuje na to, že má pochybnosti o súlade tejto vnútroštátnej judikatúry so smernicou 2013/32.
- 15 Podľa tohto súdu z judikatúry Súdneho dvora možno vyvodiť, že má právomoc posúdiť dôveryhodnosť tvrdení S a posúdiť jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu.

- 16 Za týchto okolností Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle (súd v Haagu zasadajúci vo Zwolle) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Môže Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle (súd v Haagu zasadajúci vo Zwolle) z článku 46 ods. 3 [2013/32], prípadne v spojení s článkom 47 [Charty], resp. z iného ustanovenia práva Únie alebo zásady práva Únie odvodiť právomoc vykonať vlastné posúdenie dôveryhodnosti tvrdení na podporu žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré nahradí posúdenie ministra?
2. Môže Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle (súd v Haagu zasadajúci vo Zwolle) z niektorého z vyššie uvedených ustanovení odvodiť právomoc, že na základe tých častí tvrdení na podporu žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré minister považuje za dôveryhodné, a v prípade kladnej odpovede na prvú otázku aj na základe tých častí uvedených tvrdení, ktoré okrem toho považuje za dôveryhodné sám Rechtbank (súd), prijme meritórne a konečné rozhodnutie o tejto žiadosti? Môže pritom uvedený Rechtbank (súd) vlastným posúdením vierohodnosti obáv z prenasledovania alebo reálneho rizika, že dôjde k vážnemu bezpráviu, nahradiť posúdenie ministra, najmä ak sa tento Rechtbank (súd) považuje za dostatočne informovaný na to, aby takéto posúdenie vykonal na základe verejne dostupných informácií o krajine, ktoré sú k dispozícii?
3. Môže vnútroštátna judikatúra, napríklad na základe procesnej autonómie, obmedziť právomoci uvedené v prvej a druhej otázke tak, že tieto právomoci sú priznané výlučne ministrom?
4. Môže Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle (súd v Haagu zasadajúci vo Zwolle) pri posudzovaní, či má dostatok informácií na vydanie rozhodnutia vo veci samej, zohľadniť informácie predložené v priebehu konania o opravnom prostriedku, ktoré ešte neboli k dispozícii v správnom konaní? Je pritom relevantné, či sa účastníci konania mohli v plnom rozsahu vyjadriť ku skutkovému stavu veci písomne alebo na pojednávaní?“

O nariadeniach (EÚ) 2024/1347 a 2024/1348

- 17 Bez toho, aby sa v položených otázkach formálne odkazovalo na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1347 zo 14. mája 2024 o normách pre podmienky, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti na priznanie postavenia osôb s udelenou medzinárodnou ochranou, pre jednotné postavenie utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a pre obsah udelenej ochrany, ktorým sa mení smernica Rady 2003/109/ES a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1347 a korigendum Ú. v. EÚ L, 2025/90926), alebo na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1348 zo 14. mája 2024, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1348), predkladajúci vnútroštátny súd požiadal Súdny dvor, aby tieto nariadenia zahrnul do odpovedí na tieto otázky, keďže môže byť potrebné ich uplatniť v rámci preskúmania sporu vo veci samej.
- 18 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť spor, ktorý prejednáva. Z tohto hľadiska môže Súdny dvor vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na

ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával (pozri rozsudky z 20. marca 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, bod 9, ako aj z 1. augusta 2025, Alace a Canpelli, C-758/24 a C-759/24, EU:C:2025:591, bod 44)

- 19 Po prvé však treba konštatovať, že podľa článku 42 nariadenia 2024/1347 sa toto nariadenie bude uplatňovať od 12. júna 2026.
- 20 Nie je teda preukázané, že výklad tohto nariadenia je pre predkladajúci vnútroštátny súd nevyhnutný na to, aby mohol rozhodnúť vo veci samej.
- 21 Po druhé z článku 79 ods. 2 a 3 nariadenia 2024/1348 na jednej strane vyplýva, že toto nariadenie sa uplatňuje od 12. júna 2026, a na druhej strane, že sa uplatňuje na konanie o udelení medzinárodnej ochrany v súvislosti so žiadosťami podanými od 12. júna 2026.
- 22 Z uvedeného vyplýva, že žiadosti o medzinárodnú ochranu, akou je žiadosť S, podané pred týmto dátumom, sa riadia smernicou 2013/32.
- 23 Za týchto podmienok nie je potrebné vykladať nariadenia 2024/1347 a 2024/1348.

O prejudiciálnych otázkach

- 24 Svojou prvou až štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty vykladať tom zmysle, že priznáva prvostupňovému súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, právomoc záväzne rozhodnúť o dôveryhodnosti tvrdení predložených na podporu tejto žiadosti, o hodnovernosti obavy žiadateľa z prenasledovania alebo hodnovernosti reálneho rizika tohto žiadateľa, že utrpí vážne bezprávie v prípade návratu do svojej krajiny pôvodu, ako aj o dôvodnosti uvedenej žiadosti s prihliadnutím na skutočnosti uvedené v konaní o opravnom prostriedku, a či členské štáty môžu prípadne obmedziť túto právomoc tak, že iba rozhodujúci orgán v zmysle článku 2 písm. f) tejto smernice (ďalej len „rozhodujúci orgán“) má právomoc posúdiť žiadosti o medzinárodnú ochranu a rozhodnúť o ich dôvodnosti.
- 25 V prvom rade je potrebné poukázať na to, že smernica 2013/32 rozlišuje na jednej strane medzi „rozhodujúcim orgánom“, ktorý definuje vo svojom článku 2 písm. f) ako „akýkoľvek kvázi súdny alebo správny orgán v členskom štáte zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu s právomocou prijímať rozhodnutia v prvom stupni o takýchto prípadoch“, a na druhej strane „súdom“ uvedeným v článku 46. Konanie pred rozhodujúcim orgánom upravujú ustanovenia kapitoly III tejto smernice, nazvanej „Konanie v prvom stupni“, kým konanie pred súdom sa riadi pravidlami stanovenými v kapitole V uvedenej smernice, ktorá má názov „Konania o opravných prostriedkoch“, a tvorí ju tento článok 46 (pozri rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 103, a zo 16. júla 2020, Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, bod 61).
- 26 Ako teda vyplýva z odôvodnenia 34 smernice 2013/32, konania o posúdení potrieb medzinárodnej ochrany by mali príslušným orgánom umožniť dôkladne posúdiť žiadosti o medzinárodnú ochranu.

- 27 Je tiež dôležité zdôrazniť, že z odôvodnení 16 a 22, z článku 4, ako aj zo všeobecnej štruktúry tejto smernice vyplýva, že posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu správnym alebo kvázi súdnym orgánom vybaveným osobitnými prostriedkami a v tejto oblasti kvalifikovaným personálom je kľúčovou fázou spoločných postupov zavedených touto smernicou (pozri rozsudky z 25. júla 2018, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 116, a zo 16. júla 2020, *Addis*, C-517/17, EU:C:2020:579, bod 61).
- 28 Okrem toho treba pripomenúť, že posúdenie upravené v článku 4 smernice 2011/95, podľa ktorého rozhodujúci orgán musí prijať rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu, sa uskutočňuje v dvoch samostatných etapách. V prvej etape musí rozhodujúci orgán zistiť skutkové okolnosti, ktoré môžu predstavovať dôkazy na podporu tejto žiadosti. V druhej etape musí tento orgán vykonať právne posúdenie týchto dôkazov, ktoré spočíva v rozhodnutí, či sú vzhľadom na skutočnosti charakterizujúce konkrétny prípad splnené hmotnoprávne podmienky na priznanie medzinárodnej ochrany (pozri analogicky rozsudok z 22. novembra 2012, *M.*, C-277/11, EU:C:2012:744, bod 64).
- 29 Je nepochybne pravda, že posúdenie dôveryhodnosti tvrdenia predloženého na podporu žiadosti o medzinárodnú ochranu a posúdenie hodnovernosti obavy pred prenasledovaním alebo reálneho rizika vážneho bezprávia patria do tejto prvej etapy a do posúdenia skutkových okolností. Toto posúdenie skutkového stavu však nie je vylúčené z právomoci prvostupňového súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu.
- 30 Článok 46 ods. 1 smernice 2013/32 totiž priznáva žiadateľom o medzinárodnú ochranu právo na účinný opravný prostriedok pred súdom proti rozhodnutiam týkajúcim sa takýchto žiadosti. Článok 46 ods. 3 tejto smernice vymedzuje rozsah tohto práva, pričom spresňuje, že členské štáty, ktoré sú touto smernicou viazané, musia zabezpečiť, aby súd, na ktorom bolo napadnuté rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu, vykonal „posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu *ex nunc* vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95]“ (pozri rozsudky z 25. júla 2018, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 106, ako aj z 1. augusta 2025, *Alace a Canpelli*, C-758/24 a C-759/24, EU:C:2025:591, bod 76).
- 31 Pokiaľ ide o rozsah uvedeného práva, Súdny dvor rozhodol, že slovné spojenie „zabezpečia, aby účinný opravný prostriedok zahŕňal posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu *ex nunc*“, sa má vykladať v tom zmysle, že členské štáty sú podľa tohto ustanovenia povinné upraviť svoje vnútroštátne právne predpisy takým spôsobom, aby pri rozhodovaní o uvedených opravných prostriedkoch súd preskúmal všetky skutkové a právne okolnosti, ktoré mu umožnia vykonať aktualizované posúdenie danej veci (rozsudky z 25. júla 2018, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 110, ako aj z 1. augusta 2025, *Alace a Canpelli*, C-758/24 a C-759/24, EU:C:2025:591, bod 81).
- 32 V tejto súvislosti Súdny dvor na jednej strane spresnil, že výraz *ex nunc* zdôrazňuje povinnosť súdu vykonať posúdenie prípadne zohľadňujúce nové skutočnosti, ktoré nastali po prijatí rozhodnutia, ktoré je predmetom opravného prostriedku (rozsudky z 25. júla 2018, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 111, ako aj z 1. augusta 2025, *Alace a Canpelli*, C-758/24 a C-759/24, EU:C:2025:591, bod 82).
- 33 Takéto posúdenie totiž umožňuje vybaviť žiadosť o medzinárodnú ochranu úplne a bez toho, aby bolo potrebné vrátiť spis rozhodujúcemu orgánu (rozsudok z 25. júla 2018, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 112).

- 34 Na druhej strane Súdny dvor uviedol, že prídavné meno „plný“ uvedené v článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 potvrdzuje, že súd je povinný posúdiť tak skutočnosti, ktoré rozhodujúci orgán zohľadnil alebo mal zohľadniť, ako aj tie, ktoré nastali po prijatí rozhodnutia týmto orgánom (rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 113, ako aj z 1. augusta 2025, Alace a Canpelli, C-758/24 a C-759/24, EU:C:2025:591, bod 83).
- 35 Z uvedeného po prvé vyplýva, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora uvedenou v bodoch 31 až 33 tohto rozsudku má prvostupňový súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, právomoc posúdiť skutkový stav a vykonať svoje vlastné úplné a aktualizované posúdenie skutkových okolností, ktoré mu boli predložené.
- 36 Iba preskúmanie skutkových okolností totiž umožňuje posúdiť dôveryhodnosť tvrdenia predloženého na podporu žiadosti o medzinárodnú ochranu a hodnovernosť obavy pred prenasledovaním alebo reálneho rizika vážneho bezprávia, ktoré sú základnými prvkami posúdenia potreby tejto ochrany.
- 37 Po druhé prvostupňový súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, je povinný, ako vyplýva z bodov 32 a 34 tohto rozsudku, preskúmať tak skutočnosti, ktoré rozhodujúci orgán zohľadnil alebo mal zohľadniť, ako aj tie, ktoré nastali po tom, ako tento orgán rozhodnutie prijal.
- 38 To znamená, že takýto súd môže vziať do úvahy skutočnosti, ktoré boli predložené v konaní o opravnom prostriedku, ale ešte neboli k dispozícii počas správneho konania.
- 39 Okrem toho by sa vybavenie žiadosti o medzinárodnú ochranu značne oneskorilo, ak by prvostupňový súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí takejto žiadosti, musel vrátiť spis rozhodujúcemu orgánu, aby tento orgán takéto skutočnosti vzal do úvahy pri rozhodovaní o potrebe medzinárodnej ochrany žiadateľa.
- 40 Právomoc takéhoto súdu zohľadniť nové skutočnosti, o ktorých uvedený orgán nerozhodol, tak je v súlade s cieľom smernice 2013/32, ktorým je, ako vyplýva najmä z jej odôvodnenia 18, najmä to, aby sa žiadosti o medzinárodnú ochranu vybavovali „čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia“ (rozsudky z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, body 111 a 112, ako aj zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnútra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky, C-406/22, EU:C:2024:841, body 78 a 88).
- 41 Pokiaľ ide o otázku, či žiadateľ o medzinárodnú ochranu a rozhodujúci orgán musia mať možnosť vyjadriť sa k týmto novým skutočnostiam, Súdny dvor uviedol, že súd je povinný, ako vyplýva z článku 47 Charty, poskytnúť žiadateľovi možnosť vyjadriť sa, pokiaľ tieto skutočnosti môžu mať pre neho nepriaznivé dôsledky (rozsudok z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, bod 114).
- 42 Tento súd musí tiež v súlade so zásadou kontradiktórnosti poskytnúť rozhodujúcemu orgánu príležitosť predložiť svoje pripomienky k takýmto novým skutočnostiam.
- 43 Takýto výklad platí o to viac, že uvedený súd musí zohľadniť tieto nové skutočnosti, aby mohol o žiadosti o medzinárodnú ochranu rozhodnúť komplexne.

- 44 Z uvedeného vyplýva, že na účely splnenia požiadavky posúdenia v plnom rozsahu *ex nunc* stanovenej v článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 musí mať vnútroštátny súd prvého stupňa, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu rozhodujúceho orgánu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, právomoc jednak vykonať svoje vlastné posúdenie skutkového stavu a jednak zohľadniť nové skutočnosti, ktoré sa objavili po prijatí rozhodnutia, ktoré je predmetom opravného prostriedku, pričom musí zabezpečiť, aby mali účastníci konania možnosť predložiť svoje pripomienky k týmto skutočnostiam.
- 45 V druhom rade z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že normotvorca Únie tým, že stanovil, že súd, ktorý má právomoc rozhodovať o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, musí prípadne preskúmať „potreby medzinárodnej ochrany“ žiadateľa, mal v úmysle pri prijatí článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 uvedenému súdu zveriť – v prípade, že sa domnieva, že má k dispozícii všetky potrebné skutkové a právne okolnosti potrebné v tejto súvislosti – právomoc, aby po ukončení posúdenia v plnom rozsahu *ex nunc*, to znamená úplného a aktualizovaného posúdenia týchto okolností, záväzne rozhodol o otázke, či tento žiadateľ spĺňa podmienky stanovené smernicou 2011/95 na to, aby mu bola priznaná medzinárodná ochrana (rozsudok z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 65).
- 46 Po prvé z tejto judikatúry, ako aj z bodov 31 až 34 tohto rozsudku vyplýva, že normotvorca v článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 definoval rozsah a intenzitu posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľov vnútroštátnym prvostupňovým súdom, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu rozhodujúceho orgánu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu. To znamená, že vymedzenie rozsahu a intenzity tohto preskúmania nepatrí do procesnej autonómie členských štátov. Členské štáty preto nemôžu obmedziť právomoc takéhoto súdu rozhodovať o týchto potrebách medzinárodnej ochrany.
- 47 Inak to nemôže byť ani z dôvodu, že rozhodujúci orgán je vhodnejší a lepšie vybavený na vecné posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu. Je pravda, že posúdenie takejto žiadosti týmto orgánom je v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 27 tohto rozsudku podstatnou fázou spoločných konaní zavedených smernicou 2013/32. V rámci systému zavedeného touto smernicou však uvedený orgán nie je jediným orgánom príslušným na posudzovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu a na rozhodovanie o ich opodstatnenosti, ako vyplýva najmä z judikatúry citovanej v bode 45 tohto rozsudku.
- 48 Z predchádzajúcich úvah tiež vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdí holandská vláda vo svojich pripomienkach, vnútroštátnemu súdu prvého stupňa, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu rozhodujúceho orgánu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, sa priznáva právomoc, ktorá ide nad rámec „preskúmania s určitou zdržanlivosťou“ týkajúceho sa rozhodnutia rozhodujúceho orgánu. Takýto súd preto nemôže byť povinný vykonávať túto právomoc „so zdržanlivosťou“, ale musí vykonať posúdenie v plnom rozsahu *ex nunc*, teda úplné a aktualizované posúdenie skutkových a právnych okolností, ako aj potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľa.
- 49 Po druhé je pravda, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora sa článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 týka len posúdenia opravného prostriedku, a teda nie následkov prípadného zrušenia rozhodnutia, ktoré je predmetom tohto opravného prostriedku (rozsudok z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 54).

- 50 Z judikatúry však tiež vyplýva, že priznanie právomoci tomuto súdu záväzne sa vyjadriť k otázke, či žiadateľ spĺňa podmienky stanovené smernicou 2011/95 na to, aby mu bola priznaná medzinárodná ochrana, znamená, že ak tento súd zruší rozhodnutie správneho orgánu po úplnom a aktualizovanom posúdení potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľa z hľadiska všetkých relevantných právnych a skutkových okolností, pričom konštatuje, že tomuto žiadateľovi musí byť poskytnutá medzinárodná ochrana, a následne vráti vec tomuto správneho orgánu, aby prijal nové rozhodnutie, uvedený správny orgán je povinný priznať požadovanú medzinárodnú ochranu, pokiaľ nenastanú skutkové alebo právne okolnosti, ktoré objektívne vyžadujú nové a aktualizované posúdenie. Rovnako, ak ten istý správny orgán následne prijme rozhodnutie v opačnom zmysle bez toho, aby na tento účel preukázal výskyt nových skutočností vyžadujúcich si nové posúdenie potrieb medzinárodnej ochrany dotknutého žiadateľa, uvedený súd musí zmeniť toto rozhodnutie, ktoré nie je v súlade s jeho predchádzajúcim rozsudkom, a nahradiť ho svojím vlastným rozhodnutím, pokiaľ ide o žiadosť o medzinárodnú ochranu, pričom v prípade potreby neuplatní vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá mu zakazuje takto postupovať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, body 66, 73, 75, 77 a 78)
- 51 V prejednávanej veci z vysvetlení poskytnutých predkladajúcim vnútroštátnym súdom vyplýva, že tento súd predpokladá, že má k dispozícii dostatok informácií na to, aby sám vykonal posúdenie dôveryhodnosti niektorých tvrdení žiadateľa o medzinárodnú ochranu, ako aj niektorých dôvodov uvedených na podporu jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu. Tento súd však spresňuje, že podľa judikatúry Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddelenie správneho súdnictva Štátnej rady) nemá právomoc vykonať takéto posúdenia a mal by sa obmedziť len na zrušenie rozhodnutí, o ktoré ide vo veci samej, a potom vrátiť vec ministrom, aby ten opätovne preskúmal žiadosť o medzinárodnú ochranu.
- 52 V tejto súvislosti zároveň treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry vnútroštátne súdy, ktoré uplatňujú vnútroštátne právo, sú povinné vykladať ho v čo najväčšej miere s ohľadom na znenie a účel danej smernice tak, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, a konať tak v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ (rozsudok zo 6. novembra 2018, Bauer a Willmeroth, C-569/16 a C-570/16, EU:C:2018:871, bod 66, ako aj citovaná judikatúra).
- 53 Zásada konformného výkladu vyžaduje, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci, pričom zohľadnia vnútroštátne právo ako celok a uplatnia výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva, aby zaručili úplnú účinnosť predmetnej smernice a dospeli k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným touto smernicou (rozsudok zo 6. novembra 2018, Bauer a Willmeroth, C-569/16 a C-570/16, EU:C:2018:871, bod 67, ako aj citovaná judikatúra).
- 54 Ako rozhodol Súdny dvor, požiadavka takého konformného výkladu zahŕňa najmä povinnosť vnútroštátnych súdov prípadne zmeniť ustálenú judikatúru, pokiaľ táto judikatúra vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice. Preto vnútroštátny súd predovšetkým nemôže platne zastávať názor, že nemôže vykladať vnútroštátne ustanovenie v súlade s právom Únie len z toho dôvodu, že sústavne vykladal toto ustanovenie v zmysle, ktorý nie je zlučiteľný s týmto právom (rozsudok zo 17. apríla 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, body 72 a 73, ako aj citovaná judikatúra).
- 55 Keby sa však takýto konformný výklad javil ako nemožný, Súdny dvor zdôraznil nevyhnutnosť, aby príslušný súd na účely uplatnenia práva Únie neuplatnil ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré by mohli brániť plnej účinnosti noriem Únie s priamym účinkom, ako je článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty (rozsudok z 3. apríla 2025, Barouk, C-283/24, EU:C:2025:236, bod 41 a citovaná judikatúra).

- 56 Napokon možnosť podať odvolanie proti rozhodnutiu vnútroštátneho súdu prvého stupňa, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu rozhodujúceho orgánu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, nemôže spochybniť predchádzajúce úvahy.
- 57 Podľa znenia článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 sa účinný opravný prostriedok, ktorý musia členské štáty stanoviť, týka „aspoň konania o opravnom prostriedku pred súdom prvého stupňa“. Toto ustanovenie tak zaväzuje členské štáty, aby zabezpečili takýto opravný prostriedok, pričom im ponecháva možnosť zaviesť odvolacie alebo kasačné konanie, bez toho, aby sa charakteristické vlastnosti preskúmania stanoveného uvedeným ustanovením líšili v závislosti od toho, či členské štáty túto možnosť využijú.
- 58 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že na jednej strane priznáva prvostupňovému súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, právomoc záväzne rozhodnúť o dôveryhodnosti tvrdení predložených na podporu tejto žiadosti, o hodnovernosti obavy žiadateľa pred prenasledovaním alebo hodnovernosti reálneho rizika, že tento žiadateľ utrpí vážne bezprávie v prípade návratu do svojej krajiny pôvodu, ako aj o dôvodnosti uvedenej žiadosti, pričom tento súd zohľadní skutočnosti uvedené v konaní o opravnom prostriedku, a na druhej strane členské štáty nemôžu túto právomoc obmedziť.

O trovách

- 59 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred predkladajúcim vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdný dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 46 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie

sa má vykladať v tom zmysle, že:

na jednej strane priznáva prvostupňovému súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu, právomoc záväzne rozhodnúť o dôveryhodnosti tvrdení predložených na podporu tejto žiadosti, o hodnovernosti obavy žiadateľa pred prenasledovaním alebo hodnovernosti reálneho rizika, že tento žiadateľ utrpí vážne bezprávie v prípade návratu do svojej krajiny pôvodu, ako aj o dôvodnosti uvedenej žiadosti, pričom tento súd zohľadní skutočnosti uvedené v konaní o opravnom prostriedku, a na druhej strane členské štáty nemôžu túto právomoc obmedziť.

Podpisy